

Dokument z posiedzenia

B9-0529/2023

12.12.2023

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczenia wiceprzewodniczącego Komisji /
wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki
bezpieczeństwa

zgodnie z art. 132 ust. 2 Regulaminu

w sprawie próby zamachu stanu w Gwatemali
(2023/3031(RSP))

**Jordi Cañas, Petras Auštrevičius, José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao
Barandica, Dita Charanzová, Olivier Chastel, Ilhan Kyuchyuk, Dragoș
Pîslaru, Samira Rafaela, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez
Ramos, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans**
w imieniu grupy Renew

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie próby zamachu stanu w Gwatemali (2023/3031(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Gwatemali, w szczególności rezolucję z 14 września 2023 r. w sprawie Gwatemali – sytuacja po wyborach, praworządność i niezawisłość sądów¹,
 - uwzględniając oświadczenia wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 21 i 28 sierpnia 2023 r. w sprawie wyborów prezydenckich w Gwatemali oraz z 8 grudnia 2023 r. w sprawie ostatnich wydarzeń w Gwatemali,
 - uwzględniając wstępne oświadczenia unijnej misji obserwacji wyborów z 27 czerwca i 22 sierpnia 2023 r. oraz jej sprawozdanie końcowe przedstawione w stolicy Gwatemali 13 listopada 2023 r.,
 - uwzględniając oświadczenie rzecznika sekretarza generalnego ONZ z 8 grudnia 2023 r. w sprawie ostatnich wydarzeń w transformacji demokratycznej w Wenezueli,
 - uwzględniając oświadczenie wysokiego komisarza ONZ ds. praw człowieka Volkera Türka z 9 grudnia 2023 r., w którym ubolewa on nad stałymi próbami podważania wyników wyborów,
 - uwzględniając oświadczenie sekretariatu generalnego Organizacji Państw Amerykańskich z 8 grudnia 2023 r. potępiające próbę zamachu stanu w Gwatemali,
 - uwzględniając oświadczenie z 8 grudnia 2023 r., w którym Sojusz na rzecz Rozwoju Demokracji potępił działania mające na celu unieważnienie wyborów powszechnych, ingerowanie w demokratyczny proces wyborczy i jego lekceważenie,
 - uwzględniając oświadczenie z 8 grudnia 2023 r., w którym Gwatemalski Komitet Koordynacyjny Izby Rolniczej, Handlowej, Przemysłowej i Finansowej (CACIF) wyraził poparcie dla demokracji, praworządności, prezydenta-elekta, wiceprzewodniczącej-elekt i wszystkich urzędników wybranych w wyborach z 25 czerwca 2023 r.,
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że 28 sierpnia 2023 r. Najwyższy Sąd Wyborczy podał oficjalne wyniki pokojowych i dobrze zorganizowanych wyborów oraz ogłosił wybór członków Ruchu Semilla Bernarda Arévala na prezydenta i Karin Herrery na wiceprezydenta Gwatemali w drugiej turze wyborów 20 sierpnia 2023 r.;
- B. mając na uwadze, że Prokuratura Krajowa podejmuje wybiórcze i arbitralne kroki

¹ Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0322.

prawne i proceduralne przeciw Ruchowi Semilla, od kiedy potwierdziło się, że Bernardo Arévalo jest jednym z dwóch kandydatów, którzy uzyskali najwięcej głosów w pierwszej turze wyborów prezydenckich 25 czerwca 2023 r.;

- C. mając na uwadze, że 8 grudnia 2023 r. Prokuratura Krajowa Gwatemali, w szczególności prezes Prokuratury Specjalnej ds. Bezkarłości (FECI) José Rafael Curruchiche i prokurator Leonor Morales Lazo, oświadczyła, że będzie dążyć do unieważnienia wyników wyborów z 25 czerwca 2023 r., powołując się na domniemane nieprawidłowości w arkuszach wyników głosowania w komisjach wyborczych (acta 4) w wyborach na wszystkie pięć kategorii stanowisk oraz w systemie przekazywania i ogłaszania wstępnych wyników wyborów;
- D. mając na uwadze, że prokuratura wystąpiła też z wnioskiem o pozbawienie immunitetu prezydenta-elekta Gwatemali Bernarda Arévala;
- E. mając na uwadze, że prezydent-elekt Bernardo Arévalo zdecydowanie odrzucił manewr prokuratury mający unieważnić jego zwycięstwo wyborcze oraz nazwał działania prokuratury „absurdalnymi” i „próbą zamachu stanu”;
- F. mając na uwadze, że Blanca Alfaro, prezes Najwyższego Sądu Wyborczego, którego rolą jest rozwiązywanie takich kwestii, natychmiast odpowiedziała prokuraturze, że wyników wyborów nie można zmienić i że są one „ważne i potwierdzone”, oraz oświadczyła, że „osoby, które wygrały w wyborach, należy akredytować i muszą one objąć urząd 14 stycznia 2024 r.”;
- G. mając na uwadze, że według prezes Najwyższego Trybunału Wyborczego wszelkie próby uniemożliwienia wybranym osobom objęcia urzędu „stanowiłyby naruszenie porządku konstytucyjnego”;
- H. mając na uwadze, że 1 grudnia 2023 r. czworo sędziów Najwyższego Sądu Wyborczego opuściło kraj kilka godzin po głosowaniu, w którym Kongres pozbawił ich immunitetu, co stanowiło wyraźną próbę dalszego ingerowania w wyniki wyborów przez partie, które przegrały w wyborach prezydenckich, i całkowitego zlekceważenia woli wyborców wyrażonej w wyborach;
- I. mając na uwadze, że Parlament, UE i inni partnerzy międzynarodowi potępiili obecne próby unieważnienia wyników wyborów, stałe kroki podejmowane w celu kryminalizacji niezależnych przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości oraz instrumentalizację sądów i prokuratury;
- J. mając na uwadze, że unijna misja obserwacji wyborów śledziła cały proces wyborczy na zaproszenie władz Gwatemali oraz stwierdziła, że wybory były przejrzyste i dobrze zorganizowane, i nie znalazła żadnych podstaw, by twierdzić, że doszło do oszustw;
- K. mając na uwadze, że inne międzynarodowe i krajowe misje obserwacyjne doszły do podobnych wniosków;
- L. mając na uwadze, że w ostatnich latach wolność słowa w Gwatemali jest ograniczana, a władze wprowadziły instytucjonalne kontrole nadużywania władzy, aby zapobiegać pociągnięciu do odpowiedzialności osób winnych powszechnej korupcji na wysokim

szczeblu;

- M. mając na uwadze, że kilku dziennikarzy padło ofiarą politycznie motywowanych dochodzeń, jak na przykład José Rubén Zamora, redaktor El Periódico de Guatemala, który przebywa w więzieniu od lipca 2022 r.;
1. potępia próbę zamachu stanu i stałe wysiłki prokuratury, by unieważnić wyniki wyborów parlamentarnych i prezydenckich w Gwatemali na podstawie nieuzasadnionych zarzutów, że doszło do oszustw, i wzywa do natychmiastowego zaprzestania tych działań;
 2. odrzuca wszelkie motywowane politycznie działania niektórych organów, które wyraźnie naruszają konstytucję Gwatemali, integralność procesu wyborczego oraz zasady podziału władzy, praworządności i demokracji;
 3. wzywa właściwe organy, w tym urzędującego prezydenta Alejandra Giammattei i wymiar sprawiedliwości, aby podjęły działania w celu utrzymania porządku konstytucyjnego i praworządności, odrzucenia niedopuszczalnych prób unieważnienia wyników wyborów, poszanowania woli obywateli Gwatemali wyrażonej w głosowaniu oraz zagwarantowania ich praw obywatelskich i politycznych, w tym prawa wybranych urzędników do pełnienia urzędu zgodnie z międzynarodowymi i regionalnymi standardami oraz prawem Gwatemali;
 4. podkreśla znaczenie pociągnięcia do odpowiedzialności osób zakłócających demokrację; w związku z tym wzywa Radę, aby niezwłocznie przyjęła ukierunkowane środki ograniczające, w tym zamrożenie aktywów i zakaz wjazdu na terytorium UE, między innymi przeciwko prokurator generalnej Marii Consuelo Porras Arguecie, prezesowi FECI José Rafaelowi Curruchiche Caculowi, sędziemu Fredy'emu Raúlowi Orellanie Letonie, prokurator FECI Leonor Eugenii Morales Lazo i sekretarzowi generalnemu Prokuratury Krajowej Angelowi Arnoldo Pinedzie Avili, którzy zakłócają proces wyborczy w Gwatemali w 2023 r. i systematycznie wykorzystują wymiar sprawiedliwości do osłabiania praworządności i kryminalizacji działaczy opozycji;
 5. przypomina, że poszanowanie niezawisłości wymiaru sprawiedliwości, pluralizmu politycznego i wolności wypowiedzi wszystkich Gwatemalczyków to prawa podstawowe oraz główne filary demokracji i praworządności;
 6. jest zaniepokojony arbitralnym zatrzymywaniem prokuratorów, sędziów i niezależnych dziennikarzy; apeluje, aby władze Gwatemali powstrzymały się od wszelkich prób utrudniania pracy obrońców praw człowieka, przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości i dziennikarzy, którzy badają i ujawniają korupcję, naruszenia praw człowieka i nadużywanie władzy;
 7. wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, państwa członkowskie i delegaturę UE w Gwatemali do dalszego monitorowania sytuacji w tym kraju do czasu, aż będą wyraźne i poważne gwarancje, że wola wyborców wyrażona w wyborach powszechnych 25 czerwca 2023 r. i w drugiej turze wyborów prezydenckich 20 sierpnia 2023 r. zostanie uszanowana;
 8. zachęca władze do wdrożenia zaleceń unijnej misji obserwacji wyborów, zwłaszcza

dotyczących niedociągnięć wskazanych w zakresie praworządności, podziału władzy oraz propagowania praw człowieka i praw politycznych;

9. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Organizacji Państw Amerykańskich, ONZ, władzom Gwatemali i Parlamentowi Środkowoamerykańskiemu.